

DEBRECZEN

Eszközöltés, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Béka-bérlőház.) — Telefont: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXII. évf. 9. sz. 1945. február 17. Szombat

Előfizetési ár: havonta 10.— pengő,
negyedévre 30.— pengő. Egyes száma
ára: hétköznap és vasárnap 50 filler.

Minden ember

a fedélzetre! Ezt a parancsot szokták kiadni olyankor, amikor a hajó a tengeren végveszélybe kerül. Ilyenkor minden emberre szükség van, hogy együttlegyen két okból: először azért, mert nem lehet nélkülözni és mellőzni egyetlen erős kezét sem, másodsor pedig azért, hogy kivétel nélkül minden ember érezze, hogy az egytől és összetartozásban nagy erő rejlik.

A magyar nemzet ilyen hajóban utazott a közelmúltban és a lelkiismeretlen kormányosok miatt zátonyra is került. — Nem volt kiút semerre. A hajóból embereket — akármilyen értékes volt is munkájuk a közre — kidobálták a biztos pusztulásba. A vitorlákat kifeszítették ugyan, de egyre jöttek a politikai kalandorok és „kifogták a szelet a vitorla elől”. Azzal nemsem törődtek, hogy ettől a hajó csak céltalanabban hanykolódott az örvények felett.

Végre jött a szabadulás. Mint a hajótörötteknél szokás, más nemzethez tartozók hozták a menekülést.

És most itt állunk elpusztult vagyonunk emlékével, otthon nélkül, ninestelenül. Tudjuk, ki a bűnös ezért. Nem kell bünbakot keresnünk. Egy azonban bizonyos: ha boldogulni akarunk, mi, kevés számú hajótöröttek, akkor ne azt keressük, ami elválaszt bennünket, hanem ami összefűz és nemcsak kitarásra ösztönöz, de erőt ad még a lehetetlen körülményeink között is az alkotásra.

Mindenki tudja, hogy a szegénység kiséző zenéje a veszekedés. Ha nincs kenyér, a család tagjai egymást okolják a hiányok miatt. Meg kell azonban tárgyilagosan állapítani, hogy az olyan család, amelyik egymás szidalmazásából áll ki, nem jár helyes uton. Az lenne a cél- és ésszerű, ha minden ember a fedélzetre parancsot elhangzása után mindenki azt keresné, kutatná szüntelenül, hogyan lehet az életet gyorsan elviselhetőbbé, emberibbé, esetleg csak tűrhetővé tenni.

Nem nehéz dolog, hogy egymás életét megkeresítsük, de annál nagyobb művészet, kitartás, önfeláldozás kell ahhoz, hogy sokszor még a saját érdekeink háttérbeszorításával is segítsük mások boldogulását. „Nincs nagyobb áldozat annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.” Mélyértelmű szavak, melyeket nagyon is ideje lenne megisznie és legalább gondolkodni rajta, ha már követni képezek nem vagyunk.

Szükségtelen, hogy illúziókban ringassuk magunkat, ilyen önfeláldozás ma alig található.

Drezdát 80 kilométerre megközelítették az orosz csapatok

A Vörös Hadsereg elfoglalta Sommerfeld, Sorau, Grünberg, Koniz és Tüchel városokat

Angolszász repülők 14.000 tonna bombát zúdítottak egy nap alatt német városokra

A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, febr. 16. Csapatunk február 15-én Keletporoszországban, Königsbergtől délre folytatták támadásaikat, ennek során elfoglaltak több helységet. 2. beloruszai arcvonalunk csapatai folytatták támadásaikat és február 15-én harcok közepette elfoglalták Koniz és Tüchel városokat, nagy közlekedési géppontokat, a német védelem jól megerősített támaszpontjait. Posnanban (Posen) csapataink továbbfolytatták a német helyőrség megsemmisítésére irányuló harcukat. Február 15-én megtisztították a németektől a város nagyobb részét, mely a Warta folyó nyugati partján fekszik. A német helyőrség ebben az időben még kezében tartotta a fellegvár körzetét és négy külváros, amelyek a Wartha keleti partján fekszenek. 1. ukrainai front csapatai február 15-én elfoglalták Németszilézia Grünberg, Brandenburgban Sommerfeld és Sorau városokat, a németek erősen jól kiépített támaszpontjait. Ugyanakkor elfoglaltak még 150 más helységet. Február 14-én csapataink több mint 2000 foglyot ejtettek és a repülőtereken 120 ellenséges repülőgépet zsákmányoltak. A Budapestről északnyugatra fekvő erdőszegkedbe menekült ellenséges harceszportok megsemmisítésére irányuló hadműveletek folyamatban vannak. Ennek során csapataink 6650 ellenséges katonát és tisztet ejtettek foglyul, a foglyok között van Bernitzer altábornagy, Kalendit tábornagy és Berkovits vezéreredes. Más helyen helyi jelentőségű

harcok folytak. Az összes arcvonalon csapataink megrogták, illetve megsemmisítettek 90 német harckocsit. Légi harcokban és légvédelmi ágyúink tüzeben leöltük az ellenség 13 repülőgépét. London, febr. 16. Keleti front: Az oroszok az utolsó 24 órában 40 km-t nyomultak előre, az éjszaka folyamán Drezdától nem egészen 80. Berlinől Konyev csapatai alig 120 km-re voltak. Konyev teljes arcvonalán ismét erősen előrelendültek az orosz csapatok. Legszembetűnőbb előrenyomulásra az orosz csapatok Konyev jobbszárnyán tettek szert, itt ugyanis Sziléziából Brandenburgba érkeztek, hogy elfoglalják Sommerfeldet és Soraut, a sziléziái Grünberget is bevették az orosz csapatok. Az új orosz támadás Drezdát fenyegeti. A Pravda fronttudósítója közölte, hogy az orosz csapatok Görllitz vidékén a Neisse folyónál mintegy 80 km-re állnak Drezdától és csak 20 km-re Szászország határától. Konyev csapatai most 250 km-re hagyták maguk mögött az Oderát. A jobbszárnyon Sommerfeldnél 120 km-re vannak Berlin határától. Az Odera mentén Berlin elleni frontális támadásra készülnek Zsukov haderői. A jobbszárnyon Rakosovszki marsall fontos sikereket ért el Berlin, Danzig közötti fővonal mentén. A tegnapi éjszakai orosz hadijelentés közölte, hogy több mint 9000 foglyot ejtettek, ebből több mint haterzet Budapestől északnyugatra fekvő erdőszegkedben. Konyev frontján kétezer német esett orosz

fogságba, a többit keletporoszországban ejtették Königsberg vidékén, szerdán újabb 120 német gép került orosz kézre.

13.000 SZÖVETSÉGES REPÜLŐGÉP EGY NAP ALATT 14.000 TONNA BOMBÁT DOBOTT NEMETORSZÁGRA

London, febr. 16. A szövetséges légihaderők folytatták offenzívájukat németországi hadicélpontok ellen, melyek nyugaton a Rajna-vidéktől egészen Kelet-Szászorszáig váltakoztak. A támadások során 2500 felszállást hajtottak végre. Drezdában az éjszaka óriási tüzek tomboltak. A várost tegnap kétszer egymásután támadták a szövetséges repülők. A stockholmi rádió jelentette, hogy Drezdából kétszáz ezer ember áll menekülésre készen. Drezda volt az egyik célpontja a tegnapi nap légitámadásainak, melynek során 1100 repülőerő és liberátor és 500 vadászgép támadta a várost. Az amerikai bombavetők célpontjai között német szintetikus benzint és olajtelepek voltak, Magdeburg közelében. A kísérő vadászgépek és Olaszországból felszálló szövetséges bombázók inamár 3-ik napja bécsvidéki célpontokat támadtak. Az éjszaka jelentették, hogy a szövetséges légihaderők támadásokat intéztek a csehszlovákiai Brüx szintetikus olajtelepei ellen. Nyugat-Németországban a szövetséges taktikai légihaderő repülőgépei út- és vasúthálózatra csaptak le a Rajna egész vonalán Kölnből le, egészen a svájci határig. Bombáztak ren-

dezpályaudvarokat, megsemmisítettek 2500 vasúti szerelvényt. A Luftwaffe csak igen csekély ellenállást mutatott. A tegnapi hajnali megelőző 36 órában Angliából, Franciaországból, Belgiumból, Hollandiából és Olaszországból felszálló szövetséges bombázók 14.000 bombát dobtak Németországra, a támadásokban csaknem 13.000 repülőgép vett részt. Kanadai csapatok Emmerichnél szembe a Rajnához értek és átkeltek a Niers folyón, ahol hidállásait 8 km-re kiszélesítették. Az amerikai 7. hadsereg csapatai Saargemündől keletre támadásra indultak és helyenként két km-t is előrehajoltak.

PUSZTÍTÓ LEGITAMADÁS TOKIO ELLEN

London, febr. 16. Ma reggeli jelentés szerint csatahajókból és repülőgépanyahajókból álló flotta támadta Japánt. Több mint 1200 repülőgép Tokiót és iparvidékét bombázta. Ez volt az első tenger felől jövő támadás, mely Japán fővárosát érte. Repülőgépanyahajókat, csatahajókat, cirkálókat és torpedórombolókat vezettek. Ugyanakkor ezer km-re délre szövetséges hadihajók és repülőgépek Ivoima japán támaszpontot bombázták. Támadásról még részletek nem érkeztek, de az elinduló flottával utazott egyik szövetséges tudósító a következő táviratot küldte: A feladat végrehajtására összegyűjtött erők hatalmasabbak voltak, mint amit az emberiség valaha is ismert. A flottában résztvettek a legújabb és legnagyobb repülőgép-anyahajók,

De legalább azt értsük meg, hogy életünk fenntartásának feltétele a megértés gyakorlása, a másiktól — még ha párt is az —, a jószándék feltételezése. Kire származhatik abból haszon, ha pártok, melyek együttműködést fogadtak egymásnak, most voltaképpen jelenléte formai okok miatt eltávolodnak a kitűzött közös céltól? Az önzés soha és senki sem hozhat maradandó értéket létre. Miért kell lesüllyednünk olyan alacsony színvonalra, melyen csak azt állapíthatjuk meg: kizárólag nekünk van jogunk az élethez, a boldoguláshoz, a másik csoportnak

nem? Ha már kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy rajtunk kívül más párt is él, küzd, dolgozik a nemzet egyeteméért, miért ne láthatnánk be, hogy okosabb, ha harmonikus együttműködésben küzdünk a jobb jövőért. Minden embernek, minden szakmának, érdekeltiségnek, csoportnak, pártnak, éppen elég baja van, amíg a saját célkitűzéseit eléri, igazán felesleges erőparálás — ami a nemzetétől való erőelvontást is jelent —, ha közben még az egyes harcoló csoportok egymás ellen is mindenáron csatát akarnak nyerni. A pártok semmiesetre sem

arra valók, hogy a nép nevében, melyet kisebb-nagyobb részben képviselniük kellene, erejüket arra használják fel, hogy megmutassák, ki a legény a csárdában. Ha már olyan sok erő duzzad izmaikban, mutassák meg képességüket azáltal, hogy mennél több jó alkotást hozzanak létre a nép javára. Elmúlt az az idő, amikor a nép szeretett „politikai cirkuszba” járni. Ebből is már elég volt, akárcsak a fasiszta diktatúrákból. Szabadságot akarunk. De azt nem úgy értelmezzük, hogy csak a kizárólag a magunk számára akarunk szabadságot. Emberi joga van ehhez

mindenkinek: egyénnek és pártnak egyformán. Meggyőződésünk, hogy ha volnának a Kiszgazdapártban Debrecenben reakciós elemek, az Országos Kiszgazdapártnak lesz annyi ereje, hogy a pártot azoktól megtisztítsa. A Kiszgazdapárt súlyát és jelentőségét nem egyes személyek, hanem megszervezett, öntudatos, hatalmas népi tömegek adják. Kommunista magyarok! Szociáldemokrata magyarok! Kiszgazda magyarok! Értsétek meg egymást és fölnezzetek, a Napba, a jövő fényébe, ne le a sárba, mert ide letporni másokat nem dicsőség.

...hajóját, cirkálókat és torpedó rombolókat.

JUGOSZLAV PARTI ZANOK FELSZABADÍTOTTÁK MOSZTART

London, febr. 16. A Jugoszláv Felszabadító Néphadsereg belg-

„A németek azt akarják, hogy velük együtt vesszen az egész világ!”

A „Pravda” a budapesti harcokról

Moszkva, febr. 15. A Pravda budapesti napilótörredékek című cikkéből részletek: Éjszaka van. A légvédelmi fényszórók csövei kereszterik egymást az égbolton. Az önműködő légvédelem fegyverei szünet nélkül tüzelnek. Lővők a német gépeket. A német repülőgépek a Dunán feleltek, hogy élelmiszert és hadianyagot juttassanak a bekerített helyőrségnek. A szovjet légvédelem arra kényszerítte őket, hogy magasan repüljenek. A kód megnevezési számukra a tájékoztató és ezért az éjtörvényes küldemények legnagyobb része a Dunába esik, vagy a pesti oldalon ér földet, ahol csapataink kezébe kerül. A tüzharc szünet nélkül tart egész éjjel. A németek erős védelmi állásokat építettek ki az Aquinum közelében, de erőddé változtatták a királyi várát és a Citadellát is. A város néptelenné, kihalt. De Budapest máris 4 és élete nem szűnik meg sem éjjel, sem nap-

radi szövegje között, hogy a jugoszláv partizán egységek felszabadították Mosztart, a fontos jugoszláv vasúti csomópontot. A jugoszlávai egész német védelmi rendszer összeomlott — fejezte be nyilatkozatát a jugoszláv szöveg.

pal. Az utcákon szovjet katonák és tisztok haladnak, akik a Budapest elleni rohamban hősköteményekbe illő tettekkel vittek véghez. Közülük vannak Sztalingrád, Póltava, Kirovograd utcai harcainak hősei, kik most meneteltek a front felé. Mi kíméltük ezt a várost, annak lakosságát, pályaudvarait, gyárait és hidait, amit most mind a németek pusztítottak el. Csapataink elszigetelték a város egyes részeit, hogy a németek számára lehetetlenné tegyék a rombolást. Csapataink ártalmatlanná tették a középületekben elhelyezett német időzített bombákat, mi kíméltük ezt a várost és lakóit, de Szalasiék és a németek visszautasították megadási feltételeinket és alávalón meggyilkolták parlamentereinket. A németek semmit és senkit sem sajnálnak. Tudják, hogy pusztulniuk kell és azt akarják, hogy velük együtt vesszen az egész világ.

Göring és Ley nagymennyiségű valutát küldött svájci bankokhoz

Moszkva, febr. 16. A nemzetközi sajtó behatárolva foglalkozik a Németországban úrrá lett pánikkal és zűrzavarral. A Vörös Hadsereg előrenyomulása miatt a németek a fűző-fűző kapkodnak, de nem tudnak segíteni a helyzetben. Semleges országok tudósítói közlik, hogy a Volksturm alakulatokba néket is beosztanak. A Neue Zürcher Zeitung svájci lap berlini tudósítója írja, hogy a német fővárosban fokozódik a pánik és zűr-

zavar. A pályaudvarokat állandóan ostromolják a menekültek tömegei. Az amerikai rádió londoni jelentése alapján közli, hogy a német rádióban az elmúlt héten tökéletes volt a zűrzavar. A leadások gyakran teljesen elmaradtak, vagy órákkal késlekedtek. A párisi rádió Reuter táviratra hívkozva közli, hogy Göring és Ley nagymennyiségű valutát küldött svájci bankokhoz. Ley betéteket többmillió svájci frankra bocsát k.

„A krimi konferencia megkongatta a hitlerizmus halálharangját és gyors előrehaladást ígér a világbiztonsági szervezet felé”

London, február 14. Washingtonból közlik, hogy Roosevelt volt az, aki a krimi konferencián betöltötte az elnöki tisztot és az új Európára vonatkozó javaslatokat írta. London, február 14. Az angol sajtó ma is behatárolva foglalkozik a krimi konferenciával. A munkánpárt lapja, a Daily Herald a következőket írja: A nyilatkozat megöröszölte az Atlanti Bulla elveit, melynek célja, hogy minden ország minden polgár szabadon, féltől és nélkülözéstől mentesen élhessen életét. A krimi konferencia

gyors és elhatározó előrehaladást ígér a világbiztonsági szervezet felé, amelynek katonai szervezete meg fogja valószínűleg a féltől való szabadságot, de addig, amíg bárhol a világon nélkülözés van, a vérontás köröközöl mindig jelen vannak. Ezt az egyeztetést meg a konferencián a felszabadított és már felszabadított területek gazdasági politikájára és hadi terveire is. London, február 14. Egy svéd lap írja: A krimi konferencia megkongatta a hitlerizmus halálharangját.

„A fasiszta Németország pusztulásra van ítélve!”

Moszkva, febr. 15. Jermosovnak, a moszkvai rádió hírmagyarázójának cikkéből részletek: Dittmárnak legutóbbi cikkéből már megállapítható, hogy a fasiszta Németország pusztulásra van ítélve. Ez a fasiszta táborok a háború korábbi szakaszában agyba-főbe dicsérte a német hadvezetőséget, most pedig halotti beszédet tartott a német hadsereg felett. — Szemléjének alaphangja és a reménytelenség és annak megértése, hogy minden elveszett. Dittmár nyíltan beismeri, hogy a háború áthelyeződött a német területék mélyébe és a német védelem számára az Oderánál rendkívül ve-

sélyes helyzetet teremtett. Dittmár most már nem próbálta meg, hogy kétségbevonja, vagy leicsinyelje az orosz hadsereg erejét, vagy leleplezze saját vereségük súlyosságát. Először ismeri be, hogy a német hadsereg vereséget szenvedett. Dittmár alig fejezte be szemléjét, máris újabb katonai vereséget kellett tudomásulvennie. — Megtudták, hogy a Vörös Hadsereg elfoglalta Budát és befejezte az ott körülbírt harcsoportok megsemmisítését. Be kellett ismerni, hogy a szovjet csapatok teljesen birtokbavették Budapestet. A német tudósító iroda természetesen enyhíteni igyekezett az esemény jelentőségén. Nevetséges hírekkel azt állította, hogy a fasiszta csapatok kitértek a gyűrűből. Ugy látszik, megfeledeztek nemrégiben kiadott jelentésükről, mely szerint a németek nem védhették tovább Budapestet, minden lehetőség elvesztett arra vonatkozólag, hogy a német fasiszták pusztá kézzel utat tör-

DEBRECZEN 2. OLDAL 1945. II. 17.

jenek maguknak a gyűrűből. — Hogy mennyire hihető a német tudósító irodának ez az állítása, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a németek a szovjet csapatok kezében hagyták főparancsnokságukat, egész törzskarával, továbbá 110.000 fogságba jutott katonájukkal és tisztjeikkel. — Göbbels otrombán és ügyetlenül folytatja hazudozásait, igyekezik leicsinyelni Budapest jelentőségét, pedig Németországban sem sok olyan nagy város van, mint Budapest.

Munkabérek, tisztviselői fizetések rendezéséről, az aránytalan lövedelmek dézsmájáról tárgyalt a minisztertanács

Köszönetet mondott Sztálin marsallnak a főváros felszabadítása alkalmából

A kormány február hó 15-én délután 3 órakor minisztertanácsot tartott. A minisztertanács köszönetet mondott Sztálin marsallnak a fővárosnak a német iga alól való felszabadítása alkalmából.

Foglalkozott a minisztertanács Budapest ellátásának kérdéseivel. Ezzel kapcsolatban Faragó Gábor közellátásügyi miniszter és Nagy Imre földművelésügyi miniszter, Erdély Ferenc belügyminiszter tették meg javaslataikat és ismertették azokat a rendelkezéseket, amelyek részint Budapest lakosságának ellátására, részint a lakosságnak kitépítésére vonatkoznak.

Elhatározta a minisztertanács, hogy árkormánybiztosságot állít fel, amelynek működésével kapcsolatban egyöntetűleg és egyidejűleg rendezni kívánja ügy a munkabéreket, mint a tisztviselői fizetéseket is. Rendelet készül a munkafegyelm tárgyában is.

Vásáry István dr. pénzügyminiszter javaslata alapján intézkedés történt az aránytalan lövedelmek és vagyonszaporulatok dézsmájáról.

Vörös János honvédelmi miniszter az ifjúság katonai előképzése tárgyában tett előterjesztést. Molnár Erik népjóléti miniszter javaslata szerint az OTI kerületi pénztárainak működését átmenetileg szabályozták. Valentiny Ágoston igazságügyminiszter a katonai szolgálatot teljesítő közalkalmazottak illetményei tárgyában tett javaslatot.

Végül dr. Balogh István miniszterelnökségi államtitkár a mindennemű papírbejelentési kötelezettségre, zár alá vételére és arányos clostására nézve tett javaslatot, amelyet a minisztertanács elfogadott.

A minisztertanács fél nyolc órakor ért véget.

Az Angliai Magyar Tanács üzenete az Ideiglenes Magyar Kormányának

London, február 16. A Károlyi Mihály elnöklété alatt álló Angliai Magyar Tanács üzeni az Ideiglenes Magyar Kormányának: Most amikor megérkezett a várva várt nap, hogy fővárosunk teljesen felszabadult, az Angliai Magyar Tanács szívvelyes üdvözlét küldi Budapest lakosságának és az Ideiglenes Magyar Kormányának, abban a hitben, hogy most már az ideiglenes nemzeti kormány Budapest la-

kosságának teljes támogatásával a hitleri Németország elleni végleges küzdelemben hozzáfoghat az építési munkájához. Az Angliai Magyar Tanács aggódva figyelte Budapest kálváriáját és most az otthoniakkal együtt örülünk, hogy a rettenetes megpróbáltatások végetérnek és hogy a magyar főváros megszabadult a fasiszta elnyomástól és újra szabad és magyar lett.

Kiket igazoltak a Világítási Vállalatnál

A vállalat tisztviselői közül a következők ügye kerül tárgyalásra, ezeket tehát még nem igazolták:

Szathmáry Géza, Mikló Gyula, v. Mike Ferenc, Lőkös Károly, Balog Lajos, Kasza Gyula, Gidró Vilmos, II. Kardos Sándor, Fenyvesi Ilona, Fekete Jenő, Bedő Károly, Barna Mihály.

A II. számú igazoló bizottság Kardos Zoltán elnöklésével tartott ülésén az alább felsorolt világitási vállalati és fűrdőalkalmazottakat igazolta:

Alföldi Mária, Azari Imre, Armanó György, Biró Mihály, Balás Antal, Balázs Dezső, R. Balogh József, Bana István, Bartók István, ifj. Bardócz Kálmán, Barcsa Sándor, Barcsa Lajos, Barabás Ilona, Baukóvácz Alfrád, Bánai Mihály, Baumgartner Zoltán, Bán László, Bencsik Gyula, özv. Benyovszky Lászlóné, Bereczki László, Béres Sándor, Békei Lajos, Biró Béla, Biró Mihály, Bihari Mihály, Bodnár Imre, Borsos János, Borsos Sámuel, Boldor Béla, Bozó Jánosné, Budai András, Czibere Gábor, Czibere Béla, Csomor László, Csuka János, Csongrádi István, Csongrádi Ferenc, Csüllög István, Daróczy Viola, Darányi Lajos, Dancsó Eszter, Dancsó Péter, I. Dézsi József, II. Dézsi József, Dézsi Sándor, Domokos Zsigmond, Dózsa László, Dobos László, Dobó Ferenc, Dudics István, Dudics Mária, Duzs Mihály, Elek Béla, Endrédi Ferenc, II. Enyedi Imre, Erdély József, Erdély Pál, Erdélyi Dezső, Erdélyi Teréz, Erdélyi Géza, Éles András, Eszenyi István, Faragó Gábor II, Faragó Sándor, Fábán András, Fábán Károly, Fekete András,

Fekete Éva, Fésüs Miklós, Füzési Mihály, Gilányi József, Gönczi János, Gyarmati Antal, Hajdu Gyula, Gyöngyösi Ferenc, Hamar István, Hadházi Irén, Hankovszky Matild, Hamar Sándor, Harl Vilma, Hartl Sándor, özv. Horváth Lajosné, Hautsch Sándor, I. Horváth József, II. Horváth József, Herég Károly, Hunyadi Béla, Illés Ferenc, Kalmár Ferenc, Kasitska Lajos, Kapitány János.

Karmazsin Imre, Kalocsai Róza, Kardos Gyula, Kálmán András, Kerecsi Ferenc, Kerecsi Mihály, Kiss Barna, Kiss Dezső, Kiss Mihály, III. Kiss István, Kiss András, Kiss Imre, Kiss Péter, Kiss Márton, Kinczi Lajos, Kovács Gábor, II. Kovács Ferenc, Kovács László, Kovács Mihály, Kovács Margit, Kovács István, Kovács Mihály, Kovács Elek.

Koronai János, Krajczár János, Körösty István, Kun Lajos, Lakatos János, László Lajos, Ligacs Ágoston Gusztáv, Lippai Lajos, Lukács János, Magyar András, Makranczi Géza, Marsalkó Mihály, Mangó János, ifj. Mácsai István, Mészáros Ferenc, Mikó Irma, Mikó Sándor, Mórincz István, Mórész Ferenc, Mőucz János, Mőucz Kálmán, Mudra József, I. Nagy László, Nagy Ist-

ván, Nagy László, Nagy Dániel, Nagy Kálmán, II. Nagy Imre, V. Nagy Imre, VI. Nagy Imre, Nagy Sándor, V. Nagy József.

Vizsgálják felül az élelmiszer árusokat

Jó szokás volt, hogy a fogyasztó közönség érdekében csak azoknak adott ki a hatóság engedélyt élelmiszer árusításra, akik sem túldobban, sem vérbetegségben nem szenvedtek, sem pedig nem voltak tifusz-bacillus hordozók.

Egyesek azonban most vizsgálják a helyzetet és minden ellenőrzés nélkül mált, kalácsot, élelmiszereket árusítanak, némelyik a nyakába akasztott tálcán, melyre folyton ráköhög.

A közönség érdekében sürgős intézkedésre van szükség, hogy ezek az árusok orvosi vizsgálat alá kerüljenek és aki beteg, az semmiképpen se folytathasson ilyen foglalkozást.

Sok az ótváros megbetegedés

Az utóbbi időben, különösen kis gyermekek között tapasztalják az anyák, hogy a gyermekek bőrért, arcát, főleg a fejét heges sebek borítják el. Ezt a megbetegedést ótvárosnak nevezik. Amelyik családban ilyen betegség fordul elő, a legokosabb azonnal orvoshoz, ha lehet, bányógyászhoz fordulni. Ennek a betegségnek igen sok fajtája van, lehet hólyagos, pikkés, piros, fagyós, tüszős, gennyedő, páló, nedves, mesgys, csomós, fakadékos, pikkelyes stb. ótváros. Származhatik gümőkórtól és vérbajtól is. Az előidéző okok még ezeken kívül is igen változatosak. Megeshet, hogy egy mandulában, szíves fog gyökerében, tüdőben, gnomorban, epehólyagban, vakbélben, vagy valamelyik ízületben lapang egy gennyes góc. Az is előfordulhat, hogy valaki egyes étellel szemben túl érzékeny. Ezeket rendszerint csak akkor lehet a megfelelő gyógyszerekkel eltüntetni, ha a gyermek táplálását másképpen irányítják. A különféle foglalkozási ágakból is származhatnak ótváros megbetegedések. Van olyan ótváros, amelyet komoly szakorvosnak külön kell megbírálnia s a megfelelő kezelést megadnia.

Bírósági kinevezések

Valentiny Ágoston igazságügy-berettyóújfalui és dr. Lévai Péla margittai járásbírókat a debreceni járásbíróhoz bírákult kinevezte. Dr. Jávor Iván debreceni lakost a debreceni járásbíró-sághoz joggyakorlóké, dr. Horváth Arthur orvost a debreceni törvényszékhez törvényszéki orvossá, Berky Géza ítélőtáblai segédhivatali igazgatót nyugállományból visszarendelte és az ítélőtáblához főigazgatóvá, Tihanyi Vilma törv. serédtisztet irodatisztá, Fodor Andor és Király Ilona ítélőtáblai segédhivatali kezelőket irodaségedtisztekké, Székely László és Vass Mihály altiszteket szakaltisztekké, Barv József törv. irodatisztet főtiszté kinevezte.

Névváltoztatások

A belügyminiszter a következő debreceni akosoknévváltoztatásait engedélyezte: Frisch Ernő Erdős, Polacsek László Palkai, Klinger Jenő Keleli, Ho lander J. a Jós, Góttlieb Andor Gábor, Spiúz László Sebes, Horovitz László Hollós, dr. Baum Imre Bán, dr. Halpern Róbert Hrdi, Fleischer Ferenc Te'eki, Bri I Ferenc Ben'ek, dr. Wilhelm Andor Vilányi, Weiner Andor Kádár Stern Elemér Sárosi, Reichmann Endre R dai, Posner Lajos Pósa, Huppert Gyula Hernádi, dr. Klein Gáspár Kárrát, dr. Szesler, Endre Szesler, Günfeld Imre Gőndör, Sc war z Tibor Sarkadi névre változtatta családi nevét.

Veszek, eladok
szövetet, vásznat, férfit és női ruhát. Megbízásból a legmagasabb áraszték aranyért és óráért.
Piac utca 21. BLUM
Szerző-vezetői mollett

DV 3662 sz. sárga herélt lovat
kinek tulajdonában van hét óráig reggel 7 óráig hozza Nyiluu. 103. alá mert ha nem törvénybe kerül

A teljhatalmú közellátási bizottság biztosította a kenyérellátást

A közellátási ügyek intézésére kiküldött teljhatalmú bizottság egyelőre biztosította Debrecen kenyérellátásának zavartalanosságát. A helyzet ma az, hogy a malmok kapacitását helyreállították, mindegyik működésben van. A Dávid-malom regnap 80, a Hortobágy 141 mázsa lisztet adott, úgyhogy ma már 500 mázsa liszttel rendelkezik a bizottság. Ez a mennyiség hétfőig bezárólag elég. Az őrlés folyamatosságát a jövő hétre is biztosították.

A terménykereskedők már megkezdtek a búza beszállítását. A teljhatalmú bizottság minden elismerést megérdemelt azért a mozgékony és fáradhatatlan munkáért, amely feladatának eleget tesz. Gondoskodik szénről, fuvarról, fát termel ki, mindent a helyszínre szállít, sokszor a pékeket is odaviszik, hogy átvegye a lisztet, ellenőrzi a sütőüzemeket. Nagy segítségére van a bizottságnak ifj. Schneider János szakosztályi elnök, aki ma-

ga is saját üzeme részére vidékről lisztet szerez be és rendszeresen árusítja az ebből sült kenyeret.

Foglalkozik a bizottság az árak kiegyensúlyozásának nehézségével is. Olyan rugalmas működésű bizottságot alakítanak, amely lehetővé teszi, hogy a piacra mindenfelől bekerüljön az árú, a termelő megtalálja a számítását, viszont a túlzott mértékű olyan közvetítő kereskedelmet, amelyik kézzől-kézre adja az árút és így előidéződik annak drágulása: igyekeznek a minimumra szorítani.

A város közönségének kenyérellátása biztosítása végett a teljhatalmú bizottság szükségesnek tartotta, hogy rövid időre felfüggeszesse a vámörlest. Ez meg is történt. Mivel most már a malmok teljes kapacitással dolgoznak, feleslegessé vált a búza vámörlési tilalma és ezt a bizottság felfüggesztette. A mai naptól kezdve a malmok vámörlest folytathatják.

A debreceni rendőrség letartóztatta Bély vezérezredest, aki ifjúságunkat kiszolgáltatta Németországnak

Debrecenben az elmúlt napokban erőteljes állásfoglalás történt Bély Alajos vezérezredesnek a fasiszta rezsim alatt tanúsított magatartásával kapcsolatban. Kifogások hangzottak el az ifjúságunkat áruló módon német kézzel juttató volt ifjúságvezető ideiglenes igazolása és feltételes nyaradibahelyezése miatt és jogosan szólaltak fel, hogy a nemzet ellenségének ne juttassanak a magyar nép adóifjúságából nyugdíjat. Annál nagyobb megnyugvással fogadják a demokratikus közvélemény a kormány erőteljes intézkedéseinek híreit.

Bély Alajos vezérezredest a

debreceni rendőrség őrizetbe vette és megindult ellene az eljárás.

Bély Alajos kimondott hitlerista politikát folytatott, a magyar ifjúság tízezreit igyekezett kiszolgáltatni a németek háborús céljai érdekében. Legutóbb is, amikor az orosz hadsereg Magyarország nagy részéből kiszorította a németeket, minden súlyát latbatvetette, hogy a levették csatlakozzanak a menekülő német hadsereghez. A napokban tünt fel Debrecenben, ahol most a rendőrség őrizetében marad. Ügyének kivizsgálása után új igazoló eljárásnak vetik alá.

Budapesti egyveleg

A Szálasi uralom Budapestet negy hónapra a féktelen terror, nyomorúság és szenvedés városává tette, ugyanakkor azonban a kulturális és művészeti életnek is teljes csődjét jelentette a magyar főváros naci korszaka.

AZ ÜLDÖZÖTT MŰVÉSZET

A budapesti színházak üres, híg, szellemtelen darabokat játszottak, mert a nyilas uralom egyrészt nem tűrt komoly problémákat felvető műveket, másrészt régi párttagokat jutalmazott a szellemi élet irányításával. A párttagság volt az egyetlen szempont és a nem a hozzáértés, rátermettség. Kifutó művészeket ejtettek el és vettek üldözöttek 1944 október 15. után. Legelőkelőbb prózai színházaink közül a Nemzeti Színház és Kamaraszínházak műsora reprikében merült ki, akkor, amikor ott hevert az

elfogadott darabok között Simai István „Dózsa György-e”, Kodolányi János, Darvas József elfogadott színműve. A Vígyszínház a „Mesebeszéd” c. operettet játszotta, az Új Magyar Színház az „Utcai ismeretség” és az Andrássy úti színház a „Ne bízz a nőben” c. habkőnyű, sekélyes dolgot. Irodalom, művészi élet teljesen meghalt az idő alatt. A művészek pedig részben visszavonultak, kisebb részben pedig úsztak az árral. Ilyenek voltak Szilassy László, aki október hó 15-én résztvevő a bebörtönözött nyilasok kiszabadításában, Kiss Ferenc, aki minden művészi szempontot félredobva csak politikáit e négy hónap alatt, a naponta új fasiszta nyilatkozatokat adó Szelezky Zita és az óvatossan már novemberben Sopronba költöző Páger Antal álltak ennek a gárdának élén.

Ezzel szemben a baloldali művészek: Major Tamások, Várkonyi Zoltánok, Horváth Árpádok, Beregi Oszkárók, Jávor Pálók elrejtőzve éltek, csakúgy mint az írók és szerzők közül Zilahy Lajos, nem lehetett hallani ez idő alatt Kodolányi, Németh László, Veres Péter és a többi demokratikus népi alapon álló író hangját.

A budapesti színházak kisebb-nagyobb rongálódást szenvedtek az ostrom alatt, ez azonban ha-

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Vasárnap d. u. 4 órai kezdettel A magyar közönség részére Az orosz tábori színház nagyszabású hangversenye Közreműködik a Moszkvai Operaház balettháza Nézőtér fűtve! Jegyrendelés telefon 110

MAGAS ÁRAT FIZETEK

vászenért, szüvetért, ugyanott megbizásból aranyat, órá, és t veszek.

Piac-u. 59. üzlet.

Kántor

báztartási, játék üzlete Piac utca 39. sz. Gyermekkecsik kaphatók

DEBRECZEN 3. OLDAL 1945. II. 17.

marosan rendbehozható és közölesen megnyitják kapuikat.

DEBRECENIEK BUDAPESTEN.

A német propaganda mesterkedésével és az erőszak következtében sok debreceni elhagyta otthonát. Jórésztük azonban észrevette hogy a náci törekvése minél több magyar embert elhurcolni az ország határán túl és ezeknek minden céljuk volt Budapesten bevárni a felszabadító orosz seregeket és azután hazatérni otthonukba. Ez nagyrészt sikerült is. Addig pedig gyakran összejöttek a Belvárosi kávéház termében, ahol estéről-estére tömegesen lehetett látni debreceni arckokat. Az egyetlen tanári kar tagjai közül Hankiss János, Milkeker Rezső, R. Kiss István, a városi tisztviselők gárdájából dr. Kőlcsey Sándor ny. polgármester, Való Antal, dr. Vadász Sándor tanácsnok, az orvosi karból Bőze Lajos dr., Kulín László dr., Várady Szabó Miklós dr., Székely Antal dr., a kereskedelmi világból Bóde Gyula, Böhm István, Nyakas Lajos élekt Budapesten és voltak a debreceni kolónia összejöveteleinek állandó résztvevői, de még november végén, december elején is százakra ment a hazajutás módjait tervezgető debreceniek száma.

Közben a közellátás enyhítésére Gál Endre és Való Antal akciókat is indítottak a debreceniek számára. Egyszer-egyszer vaját, sajtot, majd öt kg. burgonyát osztottak ki és bizony az ekkor már szükségessé vált ellátási viszonyok között egyetemi tanár, főorvos, kereskedő, iparos egyaránt örömmel vitte haza hóna alatt papírcsokóban az élelmiszert.

Több debreceni haláláról is hír érkezett. Dávid Géza vaskereskedő felesége és gyermeke vesztette életét egy légítámadásnál. — Ugyancsak bombatalálat következtében halt meg Sopronban Berényi István, a fasiszta terrorjáról közismert vitéz székelykapitány. Szatay Ferenc debreceni újságíró régi gyomorbetegsége következtében a Rókus-kórházban halt meg január közepén.

Budapesten feltűnt a debreceni művészlét számos tagja is. — Unger István és U. Kovács Terus Egerből kerültek Bukára. Budapesten lakott ezekben a napokban Márky Géza, Moóry Lucy, Szokoly Gyula, Károlyi Vilmos, Ujvárossy Kató, Badóczy István, Dalmady Győző az ismertebb színészek közül.

Állandó ügyelet van a városházán

Hozzánk beérkezett és előkelő helyről származó panasz alapján megírtuk, hogy a városházán délután nem tartanak szolgálatot. Ezzel kapcsolatban a szellemi munkások szakszervezete közli velünk, hogy amíg az orosz hadsereg Debrecenben van, megvásárolás és ünnepnapon is állandó ügyeletes szolgálatot tartanak. Eleinte hat tisztviselő tartott ügyeletet, hogy pedig mivel a hivatalos órák reggeltől fél 5 óráig tartottak, az ügyeletes szolgálat fél 5-től, délutántól, másnap reggel fél 8-ig tartott. Az utóbbi időben fél 3-tól fél 6 óráig a polgármesteri hivatalban, I. emelet 24. számú szobában található az ügyeletes.

Ennek a megállapításnak szívesen adunk helyet azzal a megjegyzéssel hogy az illetékesek nem keresték volna hába az ügyeletet, ha megfelelő módon kiírnák, hol található az ügyeletes tisztviselő.

— Vagyonmentő Bádógos-u. 1.

ÚJ KÁLYHÁS

Cserépkályha üzletet megnyitottam. Mindenféle kályhás munkát vállalok, vidékre is. Új kályhák, kandallók raktaóran. Ocsenás József kályhás-mester. Debrecen, Ferenc József-út 56.

Milyen jó, hogy nem mentünk el!

Rohanó kiabáló, izgatott, haragos arcú férfakkal, a nyomokban ijedszemű asszonyokkal és gyermekekkel, megrakott teherautókkal és szekerekkel volt tele a város. Minden férfi fuvaros után szaladt s minden asszony fájó szívvel, könnyes szemmel válogatott otthon, mi az, amit vinni kell és mi az, amitől talán örökre el kell búcsúznia. Ilyenkor érezték, hogy minden kedves ami az otthonhoz tartozik és mindentől milyen nehéz megválni. De elragadta az emberélet a tömeghisztéria, a menekülési láz. És mentek, rohantak vakon, szédülten, remegve a félelemtől versenyt futni a halállal.

Te nem jössz? — kérdezték — nem értelek, meneküljtek addig, amíg nem késő! Aztán a feleletet meg sem várva, autóbába ültek, vagy vonatra szálltak. — Így a felelet mindig megmaradt nekem. Csodálkozva néztem utánuk és különös volt érezni, hogy mennyire idegenek azok, akikre pedig azt hittem, nagyon jól ismerem. A felelet megmaradt bennem, nem volt arra sem idejük, hogy meghallgassák. — Én sem értelek benneteket! Miért próbáltok megszökni a végzet elől? Nem érzitek, hogy ha az Isten valamit reánk akar mérni az elől nem lehet elbújni, elfutni? Az ő keze elér mindenütt. Nem néztek fel biztosan a csonkaságban még hatalmasabb, még erősebb Nagytemplomunkra. Nem néztek fel biztosan, mert ha megtették volna, már nem tudtatok volna elmenni! Mert akkor nektek is éreznetek kellett volna, hogy az elmúlt toronyhangos kérészóval kiált: Maradj! Nem néztek bele a mi szemünkbe sem s így nem láttátok ott azt a különös tüzet: maradni jobb! Jobb hűnek lenni az otthonhoz. Szegények ti nem hallottátok a szót, mely a léleknek szól s nem láttátok a tüzet, mely a léleknek világított. Elmentetek. S mi akik itt maradtunk egy szép napon azt vettük észre, hogy teljesen magunkra hagytak. Lemondtak rólunk, sajnáltak, de elhagytak.

S akkor valami esoda történt, amit mindannyjónknak érezni kellett. Valaki nagyon nagyon közel jött hozzánk. Nagyon közel egészen a lelkünkbe, akár mint a multkor írtam, mostanában bizony olyan régóta hallgatunk. Beköltözött a lelkünkbe és jobbak lettünk tőle s bátrabak. És éreztük, hogy mi cselekedtünk helyesen, milyen jó, hogy nem mentünk el!

Aki elment soha nem fogja érezni mi volt az virágot vinni az Ur asztalára és virágokkal telehinteni a templom vérző sebeit. Soha nem fogják érezni mi volt az mikor először kondult meg a Rákóczi harang. Nekünk kitörölhetetlen emlék, mindenről drágább kincs.

Ők nem fogják tudni mit jelentett az, mikor először jöhetünk fel a pincéből az otthonunkba, az ismerős kedves falak közé, amelyek vártak s szeretettel öleltek körül ismét. Milyen boldogság volt mikor először mentünk ki a városba s hogy örültünk minden háznak amelyik állt! Minden ablaknak amelyik nem tört be. S ha megváltozik is, mégis Debrecen volt, a mi városunk, a mi Debrecenünk. Akkor is éreztük; milyen jó, hogy nem mentünk el!

Feldúlt, kifosztott, kihűlt otthonok. Betört ablakszemek mennyi szemrehányással mennyi fájdalommal néznek lakók után a mesze nagyvilágba és mennyi szánalommal kísértenek a hajdan meleg családi fészkek az országutakon fázó, halálra fáradt

éhségtől elkínzott menekültek el-fásult lelkében.

Lassan nagyon lassan indul az élet. A romok már sok helyen le vannak takarítva, s ha megyünk az utcán: hideg, nyirkos, sáros teli napokon is, melegség járja át lelkünket, ha felnézünk a Nagytemplomra, amely mintha szeretettel, biztatón állana felettünk, mint az állandóság és a hit földi képviselője: akkor érezzük igazán, milyen jó, hogy nem mentünk el.

Vásáry Erzsébet.

Öt debreceni gyermek katasztrófája

Tegnap a rendőrségnek két esetben tetek leltentést gyermekek szeszéltelenségéről. Mindkét esetben az elbortan lévő hadiszerekekkel való játszódás okozta a katasztrófát.

A Mikenési-út 22. számú ház előtt Balogh Sándor 10 éves és Bagoly Mihály 5 éves kislány több német kézzelgránátot találtak az utcán. A gyermekek a bombáit kézzelgránátokkal labdáznak kezelték. Egyikük nem is volt, baj a veszélyes hadiszerekekkel, amíg egyszer az egymáshoz dobált kézzelgránátok szétrobbantak és abban a pillanatban felrobbantak. A gránátok a kis Bagoly Mihály testét darabokra tépték. Példt, jobb lábát és balkezeit a robbanás melle eldobta. Balogh Sándornak a szemét szelkította ki az egyik gránát. Minál a két fiú a helyszínen meghalt.

A másik szeszéltelenség a vágóhídi határához tartott. Itt három fiú urvanyomát alólabb német lövészgránátot talált felbőveva. A fiúk kiszélték a puskagránátot és megpróbálták a töltényt hüvelyből kizélni. Bőszkálkal fesszerték a hegyes golyókat, aztán tégladarabokkal próbálták a hüvelyt meclasztani. A lövész felrobbant a fiúk közül a 15 éves Varga István egy súlyos sérüléseket szenvedett, hogy félóra múlva meghalt. Két társa életveszélyesen megsérült.

A rendőrség a nyomozást mindkét esetben megindította.

Újabb hír debreceni városi tisztviselőkről

Közöltük, hogy egyes városi tisztviselők Szombathelyen tartózkodnak. Papp Zoltán kiségitő hajdú mondta el, hogy milyen beosztást kaptak a városi tisztviselők. A köztölt nevéken kívül még elmondta, hogy Szombathelyen vannak és tulnyomórészt Szalasztra esküt tettek Nyilas István városgazda, Reke Gusztáv, Erdős Béla, dr. Borbély Kálmán takarékpénztári igazgató, Tőkés Béla, dr. Feszl János, a soffőrök közül Teleki Lajos, Zöld János, Erdel János. Többen nem tették le az esküt, hanem megszöktek, ezek között lesz dr. Való, dr. Korpássy László.

Szombathelyen a városnál elhelyezett nyertek Csóka László, dr. Poroszlay László, aki a menekültügyi iroda vezetője lett, itt osztották be Oláh Tibort, Deső Emil a közellátáshoz került, Zöld János a tűzoltósághoz, Teleki a műszaki ügyosztályhoz került, Erdel János Hercege debreceni főispán soffőre. Mint érdekességet említjük meg, hogy ezt a Herceget, aki a Nyilastelepen volt kereskedő, Pogány Béla uzsorabíró a mult év tavaszán félté el árdragításért.

Suba Ferenc városi soffőr még azt is elmondta, hogy Balogh Sándor h. polgármester, Szűcs Lajos jegyző, Kocsis István iparfelügyelő, vitéz Szegedy Gyula igazgató és vitéz Gyarmathy Miklós főpénztáros szintén letették az esküt.

Benzin és olajhiány miatt sértesen német gépek kerülnek orosz kézre

London, február 16. A keleti fronton nagyszámú német repülőgépet teljesen sértesen állapotban az orosz csapatok kezére. Ennek oka a nagymértvű német benzin- és olajhiány. A német háborús olajtermelés a legalsócsenyabb színvonalra süllyedt. A jelenlegi termelés a mult év áprilisának alig éri el a 20%-át.

Értékes holmiját nevigyeazsibogóba Fáradság nélkül értékesítheti a

„Vagyonmentő“-ben Bádógos utca 1. szám

